

Vplyv ochorenia COVID-19 na civilné a insolvenčné veci

Koronavírus vyvolal krízu, ktorá sa nezastavuje na hraniciach a ktorá ovplyvňuje všetky oblasti nášho života. Európska civilná justícia v tomto nie je výnimkou.

Pandémia COVID-19 ovplyvnila súdnictvo, vnútroštátne orgány a právnikov, ako aj podniky a občanov. Táto stránka poskytuje prehľad príslušných opatrení prijatých v Európskej únii v reakcii na pandémiu v súvislosti s civilnými konaniami vrátane rodinného práva, obchodného práva a insolvenčného práva.

Keďže situácia sa rýchlo mení a informácie o tejto oblasti sa neustále upravujú, táto stránka bude pravidelne aktualizovaná, aby zachytávala všetky zmeny.

Informácie na tejto stránke poskytujú a spravujú vnútroštátne kontaktné miesta Európskej justičnej siete pre civilné a obchodné veci.

Informácie o opatreniach prijatých v iných oblastiach práva nájdete na tejto stránke: [Vplyv pandémie COVID-19 na oblasť justície](#).

Webovú stránku o vnútroštátnych opatreniach, ktoré boli v oblasti justície prijaté v súvislosti s pandémiou COVID-19, vytvorila aj Rada Európy. Túto stránku nájdete [tu](#).

CIVILNÉ PRÁVO

Môžu vzniknúť situácie, keď občania a podniky potrebujú vykonať procesný úkon v cezhraničnej veci, ale nemôžu tak urobiť v dôsledku mimoriadnych opatrení prijatých v členskom štáte EÚ s cieľom zabrániť šíreniu ochorenia COVID-19. Tieto opatrenia môžu spôsobiť: úplné alebo čiastočné zastavenie práce súdov a orgánov, ktoré by občania a podniky mohli potrebovať, dočasnú nemožnosť získať právnu pomoc, problémy s prístupom k informáciám, ktoré bežne poskytujú príslušné orgány, ďalšie praktické problémy, napríklad meškanie pri výkone rozhodnutia v cezhraničnej záležitosti alebo pri doručovaní súdnej písomnosti, alebo dočasnú úpravu v komunikácii s verejnosťou (elektronicky, telefonicky alebo poštou).

Ďalšie informácie nájdete na webových stránkach ministerstva spravodlivosti členského štátu, ktorého sa tieto informácie týkajú.

VPLYV PANDÉMIE COVID-19 NA LEHOTY

Osobitné opatrenia, ktoré prijímajú členské štáty, nemajú priamy vplyv na lehoty stanovené v právnych predpisoch EÚ týkajúcich sa civilných a obchodných vecí.

Väčšina lehôt upravených právom EÚ nemá priame dôsledky pri ich uplynutí [1]. Ich uplynutie vo väčšine prípadov nevedie k priamym dôsledkom pre orgány, súdy ani občanov, s výnimkou vzniku možného meškania.

V mnohých iných prípadoch nástroje EÚ, ktorými sa stanovujú fixné lehoty, umožňujú výnimky za mimoriadnych okolností [2] a tie by sa mohli vzťahovať aj na súčasnú mimoriadnu situáciu, ak je napríklad činnosť orgánov alebo súdov závažne narušená, prípadne je dokonca úplne zastavená.

Uplynutie iných lehôt stanovených nástrojmi EÚ však môže pripraviť občanov alebo súdy o možnosť uplatniť procesné postupy, ako je napríklad podanie odvolania proti rozhodnutiu, čo má nezvratné dôsledky na súdne konanie [3], pričom konkrétny nástroj EÚ neposkytuje žiaden priestor na predĺženie alebo výnimku. V takých prípadoch sa nedá od začiatku predpokladať, že okolnosti vyplývajúce z tejto krízy odôvodňujú odchýlenie sa od uplatniteľného práva Únie, pokiaľ ide o lehoty. Zároveň je zrejmé, že kríza spôsobená ochorením COVID-19 vytvára mimoriadnu situáciu, ktorá predstavuje závažné problémy pre občanov aj orgány a môže vytvárať situácie, keď plnenie povinností stanovených právom Únie dočasne nie je možné alebo je neprimerane obťažné.

Z toho dôvodu by zachovanie účinného prístupu k spravodlivosti malo byť dôležitým kritériom pri posudzovaní: či uplynula lehota, aké procesné dôsledky môžu vyplývať z jej uplynutia.

Napríklad celkové obmedzenia spoločenského života, ktoré ovplyvňujú súdy ale aj poštové služby a tiež možnosť obrátiť sa na právnikov a vypracovať podanie na súd, by mohli ohroziť prístup občanov k spravodlivosti. Preto môže byť v závislosti od konkrétnych okolností odôvodnené nezapočítavať dobu trvania krízy do plynutia procesných lehôt. Líšiť sa to môže podľa konkrétnych situácií: ak súdy konajú normálne v naliehavých veciach rodinného práva, keďže tie sú prioritné, možno trvať na dodržiavaní daných lehôt.

Pri tomto posudzovaní môže rozhodnutie členského štátu o prerušení plynutia lehôt podľa vnútroštátneho práva slúžiť ako dôležitý referenčný bod (aj keby priamo neovplyvňovalo z právneho hľadiska lehoty stanovené podľa práva EÚ) s cieľom posúdiť, či účinný prístup k spravodlivosti je sťažený do takej miery, že zastavenie plynutia lehôt sa môže považovať za odôvodnené aj v prípade lehôt stanovených podľa práva EÚ.

[1] *Predovšetkým pokiaľ ide o spoluprácu medzi orgánmi alebo súdmi, napríklad v prípade lehôt stanovených v článku 6 nariadenia (ES) č. 1393/2007 pre potvrdenie prijatia prijímacím orgánom alebo v článku 13 ods. 4 smernice 2002/8/ES o právnej pomoci.*

[2] *Pozri článok 11 ods. 3 nariadenia Brusel IIa alebo článok 18 nariadenia o európskom príkaze na zablokovanie účtov.*

[3] *Pozri napríklad článok 15 ods. 5 nariadenia Brusel IIa, v ktorom je stanovená lehota šiestich týždňov, dokedy môže iný súd prijať právomoc, inak súd, ktorý začal konanie ako prvý, pokračuje vo výkone svojej právomoci, článok 6 nariadenia o doručovaní písomností, v ktorom je stanovená lehota jedného týždňa, dokedy môže príjemca odmietnuť doručenie písomnosti, článok 19 ods. 2 nariadenia o vyživovacej povinnosti, v ktorom je stanovená lehota 45 dní na podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia o výživnom atď.*

INSOLVENČNÉ PRÁVO

Pandémia COVID-19 a odstavenie veľkých častí hospodárstva vedie k drastickému poklesu peňažného toku spoločností a k hrozbe hromadnej platobnej neschopnosti. V nasledujúcej tabuľke sa uvádza prehľad opatrení, ktoré prijali členské štáty s cieľom riešiť túto situáciu a predísť platobnej neschopnosti životaschopných podnikov spôsobenej týmto dočasným šokom. Takéto opatrenia sa môžu týkať: insolvenčného práva hmotného vrátane odkladu povinnosti (v prípade dlžníkov) a možnosti (v prípade veriteľov) podať návrh na vyhlásenie konkurzu, alebo moratória na vymáhanie pohľadávok, prípadne vypovedania zmlúv, insolvenčného práva procesného v súvislosti s prerušením súdnych konaní, časových období a rôznych druhov lehôt, ako aj ďalších opatrení priamo alebo nepriamo súvisiacich s prípadmi platobnej neschopnosti podnikov vrátane širších opatrení pomoci podnikateľom na prekonanie hospodárskych ťažkostí spôsobených pandémiou COVID-19, a to na základe upozornení členských štátov.

Ak chcete získať podrobné informácie o konkrétnej krajine, zvoľte jej vlajku.

Posledná aktualizácia: 11/05/2022

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.